

Дисципліна з підготовки доктора філософії:

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Спеціальність	221 Стоматологія
Освітньо-наукова програма	Стоматологія, 2023
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Навчальний рік	2025-2026
Статус дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	Обов'язкова, цикл загальної підготовки
Мова викладання	українська
Загальне навантаження	2,5 кредити ЄКТС
Курс / семестр	3 курс / 6 семестр
Укладач (і)	професор ЗВО Володимир СУПРУН, vms@vnmu.edu.ua
Викладач (і), гостьові лектори	професор ЗВО Володимир СУПРУН
Місце проведення, контакти	Кафедра іноземних мов Адреса: 21018, Україна, Вінниця, вул. Пирогова, 56 Тел.: (0432) 55-39-10 vms@vnmu.edu.ua

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Педагогічна практика формує у здобувачів навички спрямовані на формування викладацьких компетентностей шляхом знайомства з навчальним процесом, розробки навчальних матеріалів, проведення занять та участі в оцінюванні студентів. Практика передбачає самостійне проведення занять та індивідуальну роботу зі студентами, що включає консультування та керівництво їхніми науковими роботами.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою навчальної дисципліни є набуття та вдосконалення навичок і вмінь щодо здійснення навчально-методичної роботи, поглиблення та закріплення знань аспірантів з питань організації і форм здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці навчальних занять, застосування активних методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін відповідного до фахового напрямку та дисциплін фундаментального циклу.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- засвоєння теоретичних основ методології педагогічної діяльності;
- ознайомлення з етичними та світоглядними основами професійної викладацької діяльності;
- формування здатності до переосмислення власної педагогічної діяльності на основі критичного аналізу та рефлексії;
- розвиток мотивації до постійного підвищення наукової та педагогічної кваліфікації;
- оволодіння методикою викладання фахових дисциплін;
- ознайомлення з організацією освітнього процесу у закладах вищої освіти;
- набуття досвіду розробки навчально-методичних матеріалів;
- застосування сучасних педагогічних технологій та інноваційних методів навчання;
- вдосконалення комунікативних навичок у роботі зі студентами;
- розвиток дослідницького підходу до викладацької діяльності.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна “Педагогічна практика” забезпечує набуття аспірантами наступних програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність продукувати нові ідеї, розв’язувати комплексні проблеми стоматології і дотичні міждисциплінарні проблеми, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗКО1. Здатність розв’язувати комплексні задачі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням професійної етики та академічної доброчесності.

ЗКО2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗКО3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗКО4. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗКО5. Здатність до підвищення професійної кваліфікації.

ЗКО6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СКО1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в стоматології і дотичних до неї суміжних напрямів медицини і можуть бути опубліковані у провідних міжнародних наукових виданнях.

СКО2. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері стоматології та дотичні до них міждисциплінарні проекти.

СКО3. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та інноваційних проєктів у сфері стоматології усно і письмово державною мовою та однією з офіційних мов Європейського Союзу, оприлюднювати результати досліджень у провідних міжнародних наукових виданнях.

СКО4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність зі спеціальності «Стоматологія» у закладах вищої освіти.

СКО7. Здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері стоматології та з дотичних міждисциплінарних питань.

СКО8. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

СК10. Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку, освіту та інші сектори суспільства.

СК11. Здатність брати участь у нарадах, професійних об'єднаннях, наукових конференціях, форумах, конгресах, засіданнях наукових товариств, стажуваннях та мобільності.

СК12. Здатність до лідерства, керування колективом. Лідерство у розробці та впровадженні інновацій у професійній стоматологічній та освітній діяльності.

Результати навчання

Педагогічна практика закладає фундамент для формування в подальшому інтегративних кінцевих програмних результатів навчання згідно з ОНП третього (освітньо-наукового) рівня, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія», освітньо-наукової програми «Стоматологія», а саме:

РН02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи наук про здоров'я людини, основні тенденції їх розвитку, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних наукових розвідках у сфері стоматології та у викладацькій практиці.

РН03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень та прикладні проблеми стоматології державною та іноземними мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН08. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері стоматології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і застосовувати інноваційні технології навчання, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

РН11. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство.

РН12. Організовувати роботу колективу (здобувачів вищої освіти, колег, міждисциплінарної команди); демонструвати авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності.

3. РОЗПОДІЛ ЗА ВИДАМИ ЗАНЯТЬ ТА ГОДИНАМИ НАВЧАННЯ

Вид занять	Години
Лекції	8
Практичні заняття	44
Самостійна робота	23
Всього	75

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назви змістових модулів і тем
Модуль 1. Практичні аспекти організації навчального процесу у вищій школі	
1.	Навчальна діяльність як процес пізнання: сутність та особливості методики

	викладання у вищих навчальних закладах.
2.	Інноваційні моделі навчальних занять у вищій школі.
3.	Рецензування лекцій та практичних занять. Етапи удосконалення різних форм навчальних занять у вищій школі.
4.	Настановчо-організаційна конференція.
5.	Відвідування лекційних, практичних і семінарських занять у викладачів профільної кафедри
6.	Розробка панів-конспектів лекцій.
7.	Розробка планів-конспектів і проведення практичних занять.
8.	Проведення позааудиторного заходу.
9.	Взаємовідвідування й аналіз заняття здобувача третього рівня вищої освіти.
10.	Підготовка та оформлення звіту. Виступ на звітній конференції.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основні організаційні методи навчання: вербальні (лекції, практичні заняття, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, консультація); наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); практичні (проведення тренінгових занять, робота в групах); пояснювально-ілюстративні або інформаційно-рецептивні (надання готової інформації викладачем та її засвоєння аспірантами); метод проблемного викладу (навчання здобувачів на проблемних ситуаціях з метою підготовки до роботи в реальних умовах освітнього середовища); самостійна робота аспірантів, консультації викладачів, підсумкові заняття, модульний контроль, використання дистанційного навчання із залученням аспірантів до міжнародно визнаних курсів та освітніх ресурсів.

6. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ – залік.

7. ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Усний контроль: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване; письмовий контроль; звітування.

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю успішності навчання: залікові бали здобувача складаються з суми балів поточного контролю, отриманих під час занять, а також з аналізу звіту, поданих матеріалів за результатами практики та відгуку наукового керівника. Додаткові бали аспірант отримує в разі консультування здобувачів з наукових, освітньо-виховних питань, а також створення наукових тез за результатами практики.

Форма поточного контролю успішності навчання: оцінка з дисципліни визначається за результатами поточної навчальної діяльності аспіранта із всіх тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) з подальшим перерахунком у 200-бальну шкалу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка “відмінно” виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка “добре” виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка “задовільно” ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка “незадовільно” виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам “задовільної” оцінки.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		Для заліку
180-200	A	зараховано
170-179,9	B	
160-169,9	C	
141-159,9	D	
122-140,99	E	
	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
	F	Не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), плани практичних (семінарських) занять, самостійної роботи, питання, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів, технічні засоби навчання (комп’ютери з доступом до мережі Internet, використання відео- та фототеки).

10. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам “Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ВНМУ ім. М.І. Пирогова” (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobro.PDF).

Відпрацювання пропущених аудиторних занять, повторне проходження контрольних заходів, а також процедури оскарження результатів проведення контрольних заходів здійснюються згідно “Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова” (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf).

11. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/%D0%BA%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D1%96%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D0%B5%D0%BC%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D0%BC%D0%BE%D0%B2#>

ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова):

1. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти в Україні на рубежі століть (спроба прогностичного аналізу). *Вища освіта України*. 2000. № 1. С. 11-17.
2. Бурдейна Л. І. Знаково-контекстне навчання як продуктивна умова формування моральної культури студента. *Наукові записки Вінницького держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія*. 2007. № 20. С. 140-144.
3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Центр навч. літ-ри, 2011. 382 с.
4. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 2015. 373 с.
5. Городиська В., Пантюк М. Педагогіка та психологія вищої школи : методичні матеріали до семінарських занять [для підготовки фахівців ОКР "Магістр" галузі знань 0401 "Природничі науки" спеціальності 8.04010601 "Екологія та охорона навколишнього середовища"]. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького педагогічного університету імені Івана Франка, 2013. 204 с.
6. Гриценко Л.І. Формування навчально-професійної мотивації у студентів в умовах вищого навчального закладу. URL: / www.psych.kiev.ua/
7. Казак І. О. Роль мотиваційного компоненту при виконанні навчального завдання у вищій школі. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. 2017. № 16. С. 197-207.
8. Кудіна В.В. Психологія вищої школи : курс лекцій. Київ: КСУ, 2018. 176 с.
9. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої. Київ: Знання, 2018. 486 с.
10. Матковський М., Цюра С. Психолого-педагогічні особливості самоорганізації викладача вищої школи в контексті професійно-педагогічної діяльності. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2025. Вип. 42. С. 241–247.
11. Мащенко Н.І. Основи педагогіки і психології вищої школи : курс лекцій. 2-е вид., доп. й перероб. Кременчук, 2016. 272 с.
12. Мельничук Л.Б., Шкабаріна М.А. Педагогіка і психологія вищої школи. Львів: Новий світ, 2024. 266 с.
13. Методика викладання у вищій школі (мотивація навчальної діяльності): матеріали методичного семінару «Мотиваційний підхід до організації навчального процесу у вищій школі» / Н. Я. Кравчук, О. Є. Коваль. Тернопіль: ТНЕУ, 2011. 81 с.
14. Тетик В. Стратегії індивідуалізації навчання у вищій школі як психолого-педагогічна проблема. *Вісник науки та освіти*. 2025. №8. С. 1870-1879.

15. Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря. Монографія. Видавництво «Центр учбової літератури». Київ. 2015. 332 с.
16. Філоненко М.М. Психологія спілкування: підручник. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. 238 с.
17. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2016. 352 с.
18. Ященко В. М. Перш ніж іти на заняття (100 порад викладачу). Тернопіль, 2019. 56 с.
19. Ященко Е.М. Робочий зошит з психології та педагогіки. Тернопіль, 2007. 36 с.

Допоміжна:

1. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 256 с.
2. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи (Андрагогіка): підручник. Київ: НТТУ «КПІ», 2009. 406 с.
3. Згуровський М.З. Стан та завдання вищої освіти України в контексті Болонського процесу. Київ: ІВЦ «Політехніка», 2004. 76 с.
4. Кроки до Болонського процесу: збірник матеріалів / уклад. Головенкін В.П. Київ: ІВЦ «Політехніка», 2004. 110 с.
5. Ковальчук Л. Формування методологічної культури здобувачів вищої освіти. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2025. Вип. 42. С. 227–240.
6. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Знання, 2005. 486 с.
7. Лучанінова О.П. Педагогічні технології у вищій школі: навч. посібник: Дніпропетровськ: ЛІРА, 2013. 224 с.
8. Малахов В. Етика спілкування: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2006. 400 с.
9. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Харків: «Стильна типографія», 2019. 267 с.
10. Освітні технології: навчально-методичний посібник / ред. О. М. Пехота. Київ: «АСК», 2001. 320 с.
11. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. Київ: Вища школа, 2015. 240 с.
12. Чернілевський Д.В., Томчук М.І. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посіб. Вінниця: Вінницький соціально-економічний ін-т ун-ту Україна, 2016. 402 с.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Сайт

кафедри.

UPL:

<https://www.vnmu.edu.ua/%D0%BA%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D1%96%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D0%B5%D0%BC%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D0%BC%D0%BE%D0%B2>

1. Професійна освіта: проблеми і перспективи. Архів номерів журналу. [Електронний ресурс]. UPL: <https://jrnls.ivet.edu.ua/index.php/2/issue/view/24>

2. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету special edition «new pedagogical approaches in steam education». UPL: <http://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/218/pdf#.Xay38Cm-2PY>

3. Вища школа. UPL: https://kymu.edu.ua/upload/pdf_files/journal.pdf

4. Рівні вищої освіти та наукові ступені. UPL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/rivni-vishchoi-osviti-ta-naukovi-stupeni>

5. Стандарти вищої освіти та освітні програми. UPL: <https://mon.gov.ua/>

6. European Commission - Directorate General Education & Culture (DG EAC). UPL:
<http://ec.europa.eu/erasmus-plus>

Силабус з дисципліни «Педагогічна практика» обговорено та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов (протокол № 2, від “2” вересня 2025 року).

Відповідальний за курс

професор ЗВО Володимир СУПРУН

В.о. завідувача кафедри
іноземних мов

професор ЗВО Володимир СУПРУН